

**Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії**

Здобувач ступеня доктора філософії **Повещенко Максим Едуардович**, 1980 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2002 році Донецький національний технічний університет, директор ТОВ ТД “Український продукт” аспірант 3-го року навчання, виконав акредитовану освітньо-наукову програму “Економіка”.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Приватного акціонерного товариства «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом» від «19» листопада 2025 року № 152-о, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради:

- **Кришталь Галина Олександрівна** - доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи. Приватне акціонерне товариство «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом»;

Рецензентів:

- **Брюховецька Ірина Олександрівна** - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської та страхової справи, Приватне акціонерне товариство «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом»;

- **Скиба Ганна Іванівна** — кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської та страхової справи, Приватне акціонерне товариство «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом».

Офіційних опонентів:

- **Юрченко Олександр Анатолійович** - кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародної економіки. Київський столичний університет імені Бориса Грінченка;

- **Коваленко Наталія Василівна** - доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту, факультету менеджменту, логістики та туризму. Національний транспортний університет.

На засіданні «13» січня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка» з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, **Повещенку Максиму Едуардовичу**. На підставі публічного захисту дисертації «**Формування економічного механізму оптимізації управління витрат підприємств роздрібної торгівлі**».

Дисертацію виконано на кафедрі маркетингу, Приватного акціонерного товариства «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом» м. Київ.

Науковий керівник **Каліна Ірина Іванівна**, доктор економічних наук, професор, Приватне акціонерне товариство «Вищий навчальний заклад

«Міжрегіональна Академія управління персоналом».

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису українською мовою, що повністю відповідає вимогам пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами) та містить нові науково-обґрунтовані результати.

Здобувач має 3 статті у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України; 3 – тези конференцій.

Статті в наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України:

1. Повещенко, М. (2024). Організаційно-економічні аспекти побудови механізму управління витратами на підприємствах. Економічний простір, (189),360-364. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/189-63>

2. Повещенко М.Е. Витрати торговельних підприємств: парадигмальні основи та напрями трансформації. Економіка та суспільство. 2025. №78. URL:<https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/6486> DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-78-37>

3. Повещенко, . М. Е. (2025). Оцінка функціонування підприємств роздрібної торгівлі в період воєнного стану. Актуальні проблеми сталого розвитку, 2(6), 256-261. [https://doi.org/10.60022/2\(6\)-31S](https://doi.org/10.60022/2(6)-31S)

Тези конференцій:

1. Повещенко М.Е. Основні функції управління витратами в конкурентному середовищі. II Міжнародна науково-практична інтернет-конференція "Актуальні проблеми та перспективи соціально-економічного розвитку регіону і умовах сучасних глобальних викликів" м. Кременчук, 22 лютого 2024 р. С. 275-277.

2. Повещенко М.Е. Система управління на підприємстві в період небезпечних умов. XI Міжнародній науково-практичній дистанційній конференції «Менеджмент та маркетинг у складі сучасної економіки, науки, освіти, практики» м. Харків, 21 березня 2024 р. С. 496.

3. Повещенко М.Е. Відмінність понять: “витрати”, “затрати” та “видатки”. Міжнародна науково-практична конференція “Інноваційні методи управління економікою в умовах цифровізації бізнесу”: зб. Матеріалів конференції (м. Київ, 10 жовтня 2024 р.) / ред. кол.: І. А. Семенець-Орлова (гол. ред.), І. І. Каліна (заст. гол. ред.), Ю. В. Мазур (упоряд. і відп. ред.) та ін. Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2024. 402 с.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради:

Кришталь Галина Олександрівна - доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи. Приватне акціонерне товариство «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом».

Брюховецька Ірина Олександрівна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської та страхової справи. Приватне акціонерне товариство «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом». Оцінка позитивна із зауваженнями:

Даючи в цілому позитивну оцінку дисертаційній роботі, хотілося б виокремити певні зауваження, що мають рекомендаційний характер:

1. У підпункті 1.2 класифікаційні ознаки витрат розглянуто детально однак можливо недостатньо підкреслено, чим саме класифікація витрат у роздрібній торгівлі відрізняється від традиційної виробничої.

2. У розділі 2.1 здійснено аналіз діяльності роздрібною торгівлі в Україні, проте не всі зовнішні фактори впливу деталізовано в контексті їхнього впливу на динаміку витрат.

3. Удосконалений економічний механізм оптимізації витрат є комплексним, але може здаватися занадто багатокомпонентним для невеликих торговельних підприємств.

Проте висловлені зауваження не знижують достовірності наукових здобутків, висновків і практичних рекомендацій, що містяться в рецензованій дисертації, що виносяться на захист.

Скиба Ганна Іванівна — кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської та страхової справи. Приватне акціонерне товариство «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом». Оцінка позитивна із зауваженнями:

Відзначаючи змістовність та наукову цінність проведеного дослідження, обґрунтованість основних положень, висновків і рекомендацій, доцільно, водночас, звернути увагу на окремі дискусійні положення:

У пункті 1.1 сформовано парадигму понять «витрати», «управління витратами» та «оптимізація управління витратами» у роздрібній торгівлі. Проте не повністю розкрито специфіку трансформації цих понять в умовах цифровізації та воєнно-економічної нестабільності, що може обмежувати універсальність парадигми.

У пункті 1.3 концептуальні основи управління витратами викладено ґрунтовно, однак не зовсім очевидно, яким чином елементи економічного механізму інтегруються з довгостроковою стратегією розвитку торговельного підприємства. Інтегральний показник розвитку підприємства автор позиціонує як універсальний інструмент оцінювання. Доцільно було б показати застосування інтегрального показника у різних форматах роздрібною торгівлі (гіпермаркети, дискаунтери, мережеві магазини).

Підсумовуючи вищезазначене, необхідно констатувати, що наявні в дисертації дискусійні положення, значною мірою, характеризують авторській підхід й не знижують її загальної позитивної оцінки.

Коваленко Наталія Василівна - доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту, факультету менеджменту, логістики та туризму. Національний транспортний університет. Оцінка позитивна із зауваженнями:

Оцінюючи в цілому позитивно дисертацію Повещенка Максима Едуардовича, яка виконана на достатньо високому науковому рівні, слід висловити деякі зауваження, які відносяться до дискусійних питань та побажань:

1. У пункті 1.1 першого розділу автор розглядає теоретичні підходи до трактування поняття «витрати», проте теоретичний аналіз значною мірою ґрунтується на класичних підходах і нормативно-правових положеннях. Недостатньо розкрито специфіку витрат роздрібно́ї торгівлі в умовах цифрової економіки, де особливого значення набувають інформаційні, технологічні та безпекові складові.

2. У підпункті 2.2 проведено аналіз доданої вартості роздрібно́ї торгівлі, але аналітичний блок фактично зосереджений на макроекономічних тенденціях та зовнішніх факторах (інфляція, ділова активність, логістична адаптація), у той час як специфіка оцінки витрат розглянута недостатньо, без деталізації компонентів вартості та їх впливу на ефективність управління витратами.

3. У підпункті 2.3 здійснено оцінку витрат на персонал, основні показники зосереджуються на макрорівні, тоді як важливо показати мікрорівневі механізми впливу кадрових витрат на собівартість товарів.

4. У підпункті 3.2 подано деталізовану стратегічну модель оптимізації витрат, проте не зазначено методик вибору оптимальної стратегії (проактивної, адаптивної чи традиційної) для малих та середніх торговельних підприємств.

5. У пункті 3.3 автор запропонував модель, яка значною мірою базується на формалізованих кількісних показниках і не враховує якісні фактори - рівень сервісу, персональну продуктивність, організаційні зміни.

Вказані дискусійні положення та побажання відображають власну наукову позицію офіційного опонента і не знижують загальної позитивної оцінки роботи.

Юрченко Олександр Анатолійович - кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародної економіки. Київський столичний університет імені Бориса Грінченка. Оцінка позитивна із зауваженнями:

Позитивно оцінюючи отримані дисертантом результати виконаного дослідження, підкреслюючи їх наукову та практичну цінність, водночас слід вказати на такі недоліки та зауваження:

1. У першому розділі автор розглянув класифікацію витрат, яка розкрита достатньо детально, однак структура подана переважно за традиційними ознаками (економічними, функціональними, часовими), у той час як сучасні умови роздрібно́ї торгівлі потребують ширшої уваги до цифрових, логістичних та ризикових характеристик.

2. У другому розділі автор ґрунтовно проаналізував динаміку витрат і розвиток підприємств роздрібно́ї торгівлі, однак доцільно було б розширити аналіз за рахунок регіонального аспекту. В умовах війни існують суттєві регіональні відмінності у структурі витрат, логістичних можливостях та відновленні торговельної інфраструктури, що могло б поглибити результати дослідження.

3. У третьому розділі автор пропонує економічний механізм оптимізації витрат як чітку структуровану систему. Але деякі елементи запропонованого

економічного механізму можуть бути складними для впровадження на малих торговельних підприємствах, особливо тих, що постраждали від воєнних дій та мають обмежені фінансові ресурси.

4. А також хочу зазначити про невелику кількість технічних помилок в дисертаційній роботі.

Вказані дискусійні положення та побажання відображають власну наукову позицію офіційного опонента і не знижують загальної позитивної оцінки роботи.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,
«Проти» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Повещенку Максиму Едуардовичу ступінь доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 «Економіка».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової
спеціалізованої вченої ради

Галина Кришталь